

Aan STASDEF
Van PDGB
Afgestemd met CDS, DCo, DJZ, HDfC
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum
19 december 2025

Onze referentie
MINDEF20250047780

Opgesteld door

Aantal bijlagen
5

Nota

Definitief NPRD

Aanleiding

Op 16 december staat het definitieve Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) geagendeerd voor behandeling in de Raad van de Fysieke Leefomgeving (RFL). Bij positieve behandeling wordt het NPRD doorgeleid naar de Ministerraad van 19 december. Hierbij bied ik u de bijbehorende Kamerbrief en stukken aan.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan om na vaststelling in de Ministerraad het definitieve NPRD incl. Kamerbrief aan de Tweede Kamer te sturen.

Kernpunten

Op 23 mei jl. heeft het kabinet een besluit genomen over het ontwerp-NPRD en is de Tweede Kamer hierover geïnformeerd. Het betrof een besluit over de voorkeursuitbreiding van Defensie voor 13 behoeftes waar een bovenregionale afweging voor nodig was en 44 behoeftes die waren gekoppeld aan een specifieke (defensie)locatie. In de periode na 23 mei konden zienswijzen worden ingediend. De reacties van medeoverheden, burgers en overige belanghebbenden hebben op een aantal onderdelen tot aanpassingen aan het ontwerp-NPRD geleid en zijn beantwoord in de Nota van Antwoord (NvA). Na verwerking is het definitieve NPRD aan het kabinet aangeboden.

Voor een negental behoeftes is tussen ontwerp en definitief NPRD aanvullend onderzoek uitgevoerd. Deze behoeftes zijn in ontwerp aangeboden. Daarmee heeft het kabinet een keuze gemaakt over de voorkeursuitbreiding van deze behoeftes.

De volgende documenten worden aan de Tweede Kamer gestuurd:

- Kamerbrief bij het definitieve NPRD;
- Het definitieve NPRD;
- De NvA;
- Het addendum planMER;
- Het aanvullend planMER.

Toelichting

Financiële overwegingen

De kosten voor de ruimtebehoeftes die voortvloeien uit het NPRD (zoals grond- en objectverwerving, vergunning- en wetgevingstrajecten) zijn reeds ingepast in de begroting (2025) van Defensie. Daarnaast zijn de financiële consequenties van de volledige onderliggende vastgoedbehoeften in de periode 2026-2040 op basis van de definitieve locatiekeuzes in kaart gebracht. De hiervoor benodigde geraamde 8,2 mrd euro worden bij de eerste suppletoire begroting van 2026 ingepast in de begroting van Defensie. Hierbij wordt verdringing van lopende (vastgoed)projecten zo beperkt mogelijk gehouden. Er worden geen onomkeerbare stappen gezet voor de vastgoedbehoeftes, totdat de Kamer deze begroting heeft goedgekeurd.

Juridische overwegingen

Op voorhand zijn er geen directe juridische gevolgen om na vaststelling van het definitieve NPRD (inclusief bijlagen) in de Ministerraad deze aan de Tweede Kamer toe te zenden. In beginsel is niet uit te sluiten dat hieruit op termijn mogelijke juridische gevolgen tot stand komen.

Communicatie

Vanaf begin december, de dag van besluitvorming tot en met zomer 2026 is een communicatie tijdlijn opgesteld gericht op de diverse stakeholders; intern de betrokken DO's, extern de medeoverheden, belangenorganisaties en bewoners. Daarbij wordt gebruik gemaakt van fysieke informatiebijeenkomsten, digitale kanalen zoals website, social mediaberichten, pers, nieuwsflits, webinars etc. Uitgangspunt hierbij is tijdig en zo volledig mogelijk nationaal dan wel regionaal/lokaal de stakeholders van de juiste informatie te voorzien.

Overwegingen Beleid/Overwegingen Uitvoering

Met het definitieve besluit over het NPRD kan de uitvoering binnen Defensie van start met de realisatie. De bijbehorende realisatieparagraaf is opgenomen in het definitieve NPRD.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

De gegevens van opsteller en ondertekenaar worden gelakt ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

